

Пенсія у зв'язку з втратою годувальника

Кому призначається пенсія:

- непрацездатним членам сім'ї померлого годувальника, які були на його утриманні, за наявності у годувальника на день смерті страхового стажу, який був би необхідний йому для призначення пенсії за III групою інвалідності, а в разі смерті пенсіонера або осіб, інвалідність яких настала в період проходження строкової військової служби, то пенсія по інвалідності призначається особі незалежно від наявності страхового стажу;
- дітям — незалежно від того, чи були вони на утриманні годувальника;
- батькам і чоловіку (дружині) померлого, які не були на його утриманні, якщо втратили джерело засобів до існування.

Хто вважається непрацездатним членом сім'ї :

— чоловік (дружина), батько, мати, якщо вони є інвалідами або досягли пенсійного віку, передбаченого статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування";

— діти (у тому числі діти, які народилися до спливу 10 місяців з дня смерті годувальника) померлого годувальника, які не досягли 18 років або старші цього віку, якщо вони стали інвалідами до досягнення 18 років.

— діти, які навчаються за денною формою навчання у загальноосвітніх навчальних закладах системи загальної середньої освіти, а також професійно-технічних, вищих навчальних закладах, — до закінчення такими дітьми навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років, та діти-сироти — до досягнення ними 23 років незалежно від того, навчаються вони чи ні;

— чоловік (дружина), а в разі їх відсутності — один з батьків або брат чи сестра, дідусь чи бабуся померлого годувальника незалежно від віку і працездатності, якщо він (вона) не працюють і зайняті доглядом за дитиною (дітьми) померлого годувальника до досягнення нею (ними) 8 років;

— усиновлені діти мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника нарівні з рідними дітьми;

— пасинок і падчерка мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника нарівні з рідними дітьми, якщо вони не одержували аліментів від батьків;

— неповнолітні діти, які мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника, зберігають це право і в разі їх усиновлення

Які члени сім'ї вважаються такими, що були на утриманні померлого годувальника:

— були на повному утриманні померлого годувальника;

— одержували від померлого годувальника допомогу, що була для них постійним і основним джерелом засобів до існування;

— члени сім'ї померлого годувальника, для яких його допомога була постійним і основним джерелом засобів до існування, але які й самі одержували пенсію, мають право, за бажанням, перейти на пенсію у зв'язку з втратою годувальника.

Чи поширюється положення Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" що стосуються сім'ї померлого, на сім'ю особи, визнаної безвісно відсутньою або оголошеною померлою у встановленому законом порядку?

Так, положення Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" що стосуються сім'ї померлого, відповідно поширюються і на сім'ю особи, визнаної безвісно відсутньою або оголошеною померлою у встановленому законом порядку.

Чи можна звертатись за отриманням пенсії по втраті годувальника, якщо дитині виповнилось 23 роки, але вона є студенткою денної форми навчання у вищому навчальному закладі та втратила годувальника?

Ні, не можна. Діти, які навчаються за денною формою навчання у загальноосвітніх навчальних закладах системи загальної середньої освіти, а також професійно-технічних,

вищих навчальних закладах (у тому числі у період між завершенням навчання в одному із зазначених навчальних закладів та вступом до іншого навчального закладу або у період між завершенням навчання за одним освітньо-кваліфікаційним рівнем та продовженням навчання за іншим за умови, що такий період не перевищує чотирьох місяців), — мають право на отримання пенсії по втраті годувальника до закінчення такими дітьми навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років, та діти-сироти — до досягнення ними 23 років незалежно від того, навчаються вони чи ні.

Строки призначення пенсії по втраті годувальника :

Пенсія у зв'язку з втратою годувальника призначається з дня, що настає за днем смерті годувальника, якщо звернення про призначення такого виду пенсії надійшло протягом 12 місяців з дня смерті годувальника.

Період, на якій призначається пенсія

Пенсія у зв'язку із втратою годувальника призначається на весь період, протягом якого член сім'ї померлого годувальника вважається непрацездатним а членам сім'ї, які досягли пенсійного віку — довічно.

Зміна розміру пенсії або припинення її виплати членам сім'ї здійснюється з першого числа місяця, що настає за місяцем, у якому склалися обставини, що спричинили зміну розміру або припинення виплати пенсії.

Куди звертатися за призначенням пенсії по втраті годувальника:

До управління Пенсійного фонду України у районі, місті, районі у місті, а також у місті та районі за місцем проживання (реєстрації).

Перелік документів необхідних для отримання допомоги:

Для отримання пенсії необхідно звернутися с заявою до територіального органу Пенсійного фонду за місцем реєстрації особи яка має право на пенсію.

Призначення пенсії по втраті годувальника надається на підставі заяви ([Зразок заяви про призначення / перерахування пенсії](#)) та доданих документів померлого годувальника:

1. Паспорт або інший документ, що засвідчує особу, якій призначається пенсія, місце її проживання та вік;
2. Довідка податкової адміністрації про присвоєння ідентифікаційного номера як заявнику, так і померлому годувальнику;
3. Довідка про склад сім'ї померлого годувальника та документи, що підтверджують родинні зв'язки з померлим годувальником;
4. Свідоцтво органу реєстрації актів громадянського стану про смерть годувальника або рішення суду про визнання його безвісно відсутнім;
5. Документи про вік померлого годувальника сім'ї (якщо вік не зазначено в свідоцтві про смерть чи рішенні суду про визнання годувальника безвісно відсутнім);
6. Документи, що підтверджують стаж померлого годувальника;
7. Довідка про заробіток померлого годувальника:

— для обчислення пенсії враховується заробітна плата за весь період страхового стажу починаючи з 01.07.2000 (за даними відділу персоніфікованого обліку);

Заробітна плата за період роботи до 01.07.2000 буде враховуватися під час обчислення пенсії за таких умов:

— за бажанням пенсіонера та за умови підтвердження довідки про заробітну плату первинними документами. Таке право діятиме лише в період до 01.01.2016;

— у разі, якщо страховий стаж починаючи з 01.07.2000 становить менше 60 місяців.

8. Документ про перебування членів сім'ї (крім дітей) на повному утриманні померлого годувальника чи одержання від померлого годувальника допомоги, що була для них постійним і основним джерелом засобів до існування. (за документ, що засвідчує факт перебування на утриманні непрацездатних членів сім'ї, приймають довідки житлово — експлуатаційних або інших організацій з місця проживання (реєстрації)

або довідки органів місцевого самоврядування про перебування на повному утриманні померлого годувальника чи одержання від нього допомоги, що була постійним і основним джерелом засобів до існування, або про спільне проживання з годувальником на час його смерті. Якщо такі документи неможливо надати, факт перебування на утриманні померлого годувальника встановлюють у судовому порядку);

9. Довідки навчальних закладів про навчання дітей за денною формою навчання;
 10. Довідка про те, що чоловік (дружина), а в разі їх відсутності – один з батьків, дід, баба, брат чи сестра померлого годувальника (якщо вони не працюють) зайняті доглядом за дітьми померлого годувальника до досягнення ними 8 років;
 11. Експертний висновок про встановлення причинного зв'язку смерті годувальника з дією іонізуючого випромінювання та інших шкідливих чинників внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС.
12. Рішення органів опіки про призначення опікуна за необхідністю;
13. Документи, які засвідчують особливий статус особи померлого або яка має намір отримувати пенсію;

До документів, які засвідчують особливий статус особи належать висновок МСЕК щодо причинного зв'язку смерті особи з пораненням, контузією, каліцтвом, одержаними при виконанні обов'язків військової служби (службових обов'язків), або захворюванням, пов'язаним з перебуванням на фронті, ліквідацією Чорнобильської катастрофи чи виконанням міжнародного обов'язку.

Одержувачам пенсій у зв'язку з втратою годувальника, яким виповнилося 18 років та які навчаються, на початку кожного навчального року необхідно поновлювати довідки про навчання у закладі. У разі дострокового відрахування з навчального закладу, необхідно терміново повідомити органи Пенсійного фонду.

До заяви про призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника сім'ї військовослужбовця строкової служби додається документ, одержаний від військової частини або районного (міського) військового комісаріату чи іншої військової установи, що засвідчує дату та причину смерті військовослужбовця, або документ про визнання військовослужбовця безвісно відсутнім. Якщо смерть настала після звільнення з військової служби, подаються свідоцтво РАГС про смерть годувальника, довідка військового комісаріату про проходження військової служби із зазначенням дати призову, дати і підстав звільнення з військової служби та висновок МСЕК про те, що смерть військовослужбовця пов'язана з проходженням військової служби.

Заява про призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника членам сімей осіб, які на час смерті перебували в трудових відносинах з підприємством, установою, організацією, подається до управління Пенсійного фонду у районах, містах і районах у містах через уповноважену посадову особу підприємства, установи, організації. Подача заяви заявником особисто або через представника, здійснюється на підставі виданої йому довіреності, посвідченої нотаріально безпосередньо до органу, що призначає пенсію, за місцем проживання (реєстрації) або законним представником за місцем проживання (реєстрації) заявника.

У разі якщо особа, якій призначається пенсія, є неповнолітньою або недієздатною, заява подається батьками або опікунами (піклувальниками) за місцем їхнього проживання (реєстрації). До заяви опікуна (піклувальника) додається копія рішення органу опіки та піклування про призначення опікуна (піклувальника) або відповідне рішення суду.

Документи, необхідні для призначення пенсії, можуть бути подані як в оригіналах, так і копіях, посвідчених нотаріально або адміністрацією підприємства, установи, організації, що подає документи заявника для призначення пенсії, чи органом, що призначає пенсію.

Звернення члена сім'ї із заявою про призначення або виділення йому частки пенсії, коли основний одержувач пенсії у зв'язку з втратою годувальника проживає в іншому населеному

пункті (районі, місті), орган, що призначає пенсію, за місцем проживання такого члена сім'ї, одержавши відповідну заяву, направляє повідомлення до органу, що призначає пенсію, всім членам сім'ї або в якому зберігається пенсійна справа цієї сім'ї. До повідомлення додаються заява й документи, що засвідчують право на одержання пенсії члена сім'ї, який звернувся за часткою пенсії.

Заява про призначення пенсії засудженим до позбавлення волі подається через представника, який діє на підставі виданої йому довіреності, посвідченої нотаріально, до органу, що призначає пенсію за місцезнаходженням виправного закладу.

Якщо звернення за призначенням пенсії у зв'язку з втратою годувальника члена сім'ї, який проживає окремо, надійшло після винесення рішення про призначення пенсії решті членам сім'ї, то приймається нове рішення про призначення пенсії на всіх членів сім'ї та, у разі необхідності, здійснюється виділення частки пенсії члену сім'ї, який проживає окремо (з місяця, наступного за місяцем звернення).

Документи зазначеного члена сім'ї, що надійшли пізніше, додаються до пенсійної справи, а копія рішення про виділення частки пенсії надсилається органу, що призначає пенсію, за місцем його проживання (реєстрації) для оформлення на одержувача частки пенсії самостійної пенсійної справи.

У разі перерахунку пенсії копія відповідного рішення направляється до органу, який провадить виплату частки цієї пенсії. При припиненні виплати частки пенсії документи надсилаються до органу, у якому виплата пенсії триває.

Порядок прийняття рішення про надання пенсії

Заяви про призначення пенсії та додані документи реєструються в журналі вхідної кореспонденції. При прийманні документів щодо виплати пенсії орган, що призначає пенсії, перевіряє зміст і належне оформлення наданих документів, знімає копії з відповідних документів.

Пенсійний орган не пізніше 10 днів після надходження всіх необхідних документів для призначення пенсії, повинен їх розглянути та прийняти відповідне рішення.

Протягом одного місяця Пенсійний фонд України виготовляє пенсійне посвідчення. Посвідчення оформлюється і видається безкоштовно особисто пенсіонеру або іншій особі, яка представляє інтереси пенсіонера, на підставі нотаріально засвідченого доручення, а у разі, якщо пенсіонером є неповнолітня або недієздатна особа — опікуну, піклувальнику, батькам при пред'явленні паспорта та відповідних підтверджувальних особу документів під підпис у журналі обліку пенсійних посвідчень.

Нормативно-правові документи, які можуть бути корисними щодо звернення за пенсію по втраті годувальника:

1. Закон України " Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" № 1058-IV від 09.07.2003 року.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 березня 2008 р. N 265 " Деякі питання пенсійного забезпечення громадян".
3. Постанова Правління Пенсійного Фонду України № 22-1 від 25.11.2005 "Про затвердження Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».